

SVENSK FISKERITIDSKRIFT

Utgåven af

Dr. TH. THORSTEN EKMAN

33:E ÅRG.

1924

HÄFT. 2.

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.
UPPSALA

Fiskare! Fiskenäät, bodda och obodda, notslingor, ävensom ryssjor och mjärdar köpas bäst och billigast från vår gamla, välkända fabrik. Första pris vid alla besökta utställningar, däribland guldmedaljer i London, Göteborg, Malmö, Stockholm och Bergen. Priskurant gratis och franko.

SVENSKA FISKREDSKAPSAKTIEBOLAGET - STOCKHOLM

FÖR FISKARE!

Sill- och Strömmingsburkar,
dekorerade eller odekorerade

Tillverkas av
Nordiska Bleckemballage-
fabriken, Gefle

Införda offert

Rt. 3509

FISKREDSKAP

NÄT, NOTSLINGOR, SKÖTAR, HAMPGARN
köpas bäst och billigast hos oss. Ny priskurant gratis och franko

A.-B. MALMÖ FISKREDSKAPSAFFÄR

MALMÖ 21

TEL. 5073

Emmes No 2

SNABBTÄNDARE

för

TÄNDKULE MOTORER

Erförda ingen förvärmning!

TÄNDA GENAST!

Begär prospekt

från

**AKTIEBOLAGET
MAX SIEVERT**

Regeringsgatan 26

STOCKHOLM

Tel. 229, 450

Svensk Fiskeri-Tidskrift

UTGIVARE D:R TH. THORSTEN EKMAN.

FISKERITENDENT.

Kungörelse

FISKERITILLSYNINGSMAN

Tjänsten som fiskeritillsyningsman inom Örebro län kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 oktober 1924.

Löneförmåner: grundlön 1.600 kronor, jämte trenne ålders-tillägg, vardera å 300 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring, rese- och traktamentsersättning 8 kr. pr dag, 3:dje klass biljett på järnväg och skjuts efter en häst.

Kompetensfordringar: avlagd examen vid fiskeriskola med av lantbruksstyrelsen fastställd undervisningsplan, samt minst 5 års praktik som fiskare.

Ansökan skall, åtföljd av ålders- och andra betyg, insändas till undertecknad, fiskerinämnens ordförande före den 1 nästkommande juni.

Närmare upplysningar om instruktion m. m. kunna erhållas å Hushållningssällskapets sekreterarexpedition.

Segersjö, Länäs d. 25 april 1924.

ROB. MONTGOMERY CEDERHIEM

adsatser.

3—24147. Svensk Fiskeri-Tidskrift 1924. Häft. 2.

Fiskare!

Fiskenät, bödda och obödda, nötslingor, svenskt ryssjor och mjärddar köpas bäst och billigast från vår gamla, välkända fabrik. Första pris vid alla besökta utställningar, däribland guldenmedaljer i London, Göteborg, Malmö, Stockholm och Bergen. Priskurant gratis och franco.

SVENSKA FISKREDSKAPSAKTIEBOLAGET - STOCKHOLM

Svensk Fiskeri-Tidskrift

UTGIVARE D:R TH. THORSTEN EKMAN.

FISKERIINTENDENT.

33:e årg.

1924

Häft. 2

Protokoll, hållet vid Svenska Fiskareförbundets årsmöte å Kungl. Lantbruksakademiens stora sal i Stockholm tisdagen den 18 mars 1924.

§ 1.

Mötet öppnades av styrelsens ordförande, professor EINAR LÖNNBERG, som därefter utsågs att leda dagens förhandlingar.

§ 2.

Till styrelseledamöter för tre år omvaldes professor EINAR LÖNNBERG, överdirektör P. E. LINDSTRÖM, greve JOHAN SPARRE, kapten D. M. KLINGSPOR och fiskeriassistenten GUNNAR ALM.

§ 3.

Till revisorer omvaldes riksbankskamrer T. WANBERG och nyvaldes d:r U. MÜLLERN-ASPEGREN, förut revisorssuppleant, efter godsägare P. J. HÖGFELDT, som undanbett sig omval. Till revisorssuppleanter omvaldes fiskeriingenjör CARL SCHMIDT och nyvaldes grosshandlare GUSTAF JANSE efter d:r U. MÜLLERN-ASPEGREN.

§ 4.

Styrelsens årsberättelse upplästes och godkändes.

§ 5.

Föredrogs revisionsberättelsen för 1923 års förvaltning, och beviljades full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna arbetsåret.

§ 6.

Bestämdes årsavgiften för år 1925 till kr. 4:—.

§ 7.

Beslöts att deltaga i »Lantbrukets Höstmässa» i Stockholm 1924, därest sådan komme till stånd, samt utsågos sekreteraren och d:r G. Alm till Förbundets ombud vid denna.

§ 8.

Demonstrerades av ett ombud för A.-B. Max Sievert, Stockholm, detta bolags »Snabbtändare Emmes för tändkulemotorer».

§ 9.

Höll byråchefen d:r Osc. NORDQVIST föredrag om: »Organisationen av den med 'fiskeavgifter' bekostade undersöknings- och fiskodlingsverksamheten» (Bil. A.).

§ 10.

Höll fiskeristipendiaten d:r O. NYBELIN föredrag om: »Parasitmaskarnas roll vid fiskodling och fiskutplantering» (Bil. B.).

D:r H. Nordqvist ville gentemot föredragshållarens antydning, att parasitmaskarna ej spelade så stor roll i sjöar som i dammar, framhålla, att han trodde, att orsaken till att laken i sjön Säken, ehuru mycket talrik, ej nådde användbar storlek, vore att söka i den talrika förekomsten av *Trienophorus*; även andra fiskars tillväxt, t. ex. aborrens, vilken fisk ofta hade massor av hakmaskar i tarmen, kunde nog påverkas av parasiter, vilka sålunda vore en betydelsefull faktor att räkna med, även om de ej åstadkomme sjukdomar, som mera ofta ledde till döden. Vid Aneboda hade man satt i gång försök med anledning av *Dactylogyrus*-infektioner å karp, vilket hade stor betydelse, sedan numera karpnen började bliva mera lätt-såld inom landet.

D:r Nybelin. Det vore nog troligt, att parasitmaskar kunde åstadkomma tillväxthämningar hos fisk, men det vore ofta svårt att fastställa. En annan faktor att räkna med härvidlag

vore överbefolkning; så finnes i en del sjöar massor av småvuxen lake, som dock ej var angripen av mask. Ville ock påpeka, att fisk kan befria sig från parasiter; så kunde maskarna i *Trienophorus*-blåsorna i laklevern efter något år dö, varefter cystorna skrumpna ihop och sären gå till full läkning. Man finge därför ej överskatta parasitmaskarna såsom sjukdomsorsak.

D:r Ekman framhöll, att parasitmaskar dock rätt så ofta föranledde, att fisk bleve mindervärdig, och detta kunde man ju kalla sjukdom. Så vore det vanligt, att, där braxen upp-gavs vara småvuxen och mager, det samtidigt sades, att den var full med mask, d. v. s. *Ligula*. I Vättern hade för några årtionden sedan siklöjstammen varit angripen av »mask» i ryggmuskulaturen (*Trienophorus*); stammen hade minskat i antal, medan individerna blivit ganska stora fastän mycket magra och i hög grad »masksjuka»; först efter några år hade en ny frisk stam uppkommit. I Vättern var det också mycket vanligt, att laken hade mask i ögonen, så att de blevo enögda eller blinda; stundom var t. o. m. en betydande procent sådan.

Kapten Klingspor. Att fisken i en sjö vore småvuxen kan ej alltid bero på parasiter. Så t. ex. vore laken alltid liten i sjön Åsnen, som hade flera mils omkrets. Siklöjan brukar vandra omkring i sjön i samband med dess sökande efter föda. SCHIEMENZ hade sagt, att en parasitangripen fisk ej förflyttar sig; det kunde bero härpå, att man finge endast sjuka siklöjor.

D:r H. Nordqvist trodde, att det ej vore omöjligt, att hela beståndet av en fiskart i en sjö kunde vara infekterat, t. ex. laken i Åsnen; ville dock ej påstå, att detta t. ex. i Åsnen vore huvudorsaken, men det kunde vara en bidragande orsak.

D:r Ekman. De uppgivna förhållandena rörande siklöjan i Vättern kunde ej bero på vandringar av siklöjan, enär förhållandena uppgivits vara likadana överallt (varifrån uppgifter fåtts), och man ingenstädes då fick friska siklöjor.

D:r J. Larsson. Som man känner, vore den särdeles storvuxna Vänerslaken i mycket hög grad angripen av blåsmask i levern; så nog kan tillväxten bliva god i alla fall. I en sjö nära Stråken äro åtminstone de större lakarna angripna; för

40 à 50 år sedan fanns aldrig blåsmask i laklevn där; nu vore laken där liten, sällan upp till 1 1/2 kg.; förr hade den varit ända till 4 à 5 kg. Under beklagande av den förlust, som det fiskerivetenskapliga arbetet lidit genom professor Arvid Bergmans fränfalle, ville talaren uttala sin glädje över, att föredragshållaren på ett så utmärkt sätt upptagit detta arbete på det nu ifrågavarande området.

D:r Nybelin hade också tänkt påpeka tillvaron av lakstammar med storvuxna och dock infekterade fiskar; man måste vara försiktig, då det gäller att bedöma orsakssammanhanget i fråga om småvuxna eller magra fiskstammar. Talaren hade huvudsakligen velat varna för användande av smittade fiskar, då det gällde dammodling och fiskutplanteringar. Han vore också tacksam för alla uppgifter rörande parasitförekomster.

D:r Ågren hade utfört undersökningar rörande rödingen i en del små sjöar i Dalarna, där denna fisk visserligen ej blir särdeles stor, men dock ofta upp till 1/2 kg. och större. I en av dessa sjöar lyckades han aldrig få tag i någon större röding. Enligt befolkningens uppgifter blev den där blott mycket liten. Av flere hundra exemplar, som talaren undersökt, voro alla behäftade med parasitmaskar, intet enda var fritt.

Professor Lönnberg framställde till föredragshållaren fråga om huru *Ligulan* kunde passera doppingen såsom värddjur, i de fall då braxen vore larvvärd; hur kunde en dopping svälja t. o. m. en måttligt stor braxen? kunde doppingen möjligen sluka frikomna larver?, men i så fall borde maskarna bli avbitna. Han hade även iakttagit den understundom ytterst rikliga förekomsten av *Bothriocephalus*-larver i bukhålan hos rödingar och undrade om föredragshållaren kände till, i vilka djur dessa utvecklades till könsmogna djur.

D:r Nybelin hade vid Lirsjön obducerat skjutna doppingar, 3 vuxna och en dununge; alla vuxna hade några *Ligula*-maskar i tarmen, ungen blott en. Den jägare, som sköt fåglarna, talade om, att de gamla doppingarna, då de mata ungarna, skaka sönder fiskarna, varvid ungarna plocka upp vad som faller omkring. Man finge väl antaga, att maskarna då också anamades. I doppingtarmarna voro maskarna i regel skadade och

levde likväl, sällan fann man någon hel. *Bothriocephalus*-larverna hos röding utvecklade sig sannolikt till könsmogna djur i tarmen hos vissa fiskätande fåglar, måhända lom, från vilken man kände en liknande *Bothriocephalus*; även skrakar och måsar kunde komma i betraktande.

§ 11.

Redogjorde fiskerintendenten *d:r NILS ROSÉN* för det av särskilda sakkunniga uppgjorda förslaget till: »*Tillgodogörande av Kronans fiskevattnen*» (Bil. C.).

Byråchefen friherre T. W. Hermelin. Förslaget vore i många avseenden ägnat att väcka uppmärksamhet och hopp om förbättringar i vissa avseenden. En del olägenheter hade undanröjts, t. ex. den nuvarande, att allmänna kronofisken ej få utarrenderas åt utom socknen eller häradet boende, en bestämmelse som varit en fullständig hämsko, då det gällt att få förmånliga arrendatorer. Ur ekonomisk synpunkt vore nog detta det viktigaste; markerna ovan odlingsgränsen och renbetestrakterna vore bundna av särskilda författningar till gagn för lapparna, och dessa kunde föga ändras.

När de sakkunnige nu skulle minska på de påvisade olägenheterna, så sades, att det rätt brist på plan vid skötseln av fiskevattnen. Planmässighet skulle nu vinnas genom ny förvaltningsmyndighet, och då de värsta olägenheterna vore borta, så ginge det nog. Men då det gällde ett sådant företags ordnande, behövdes det en enkel och lätt fungerande organisation, enkla former för tillgodogörande och bevakning m. m. Nu föreslog de sakkunnige, att planläggningen övertages av en myndighet, Kungl. Lantbruksstyrelsen, under det att en annan, Länsstyrelserna, skulle förvalta; det syntes så, eftersom K. Bef:de skulle sköta utarrenderingen. Bevakningen skulle skötas av tjänstemän, över vilka dessa myndigheter, åtminstone delvis, ej hade något att säga. Detta syntes tämligen komplicerat; den förvaltande myndigheten borde hava bevakningen om hand genom tjänstemän, som stode under dess kontroll.

En svårighet, som ofta gjorde sig gällande, och som ofta hindrat utarrenderingar, vore att Kronan mångenstädes hade

del i oskiftade vatten; där finge ju ej en delägare utan vidare utarrendera sin fiskerätt. Detta hade de sakkunnige ej närmare gått in på.

I allmänhet skulle de allmänna kronofiskena ju komma under lantbruksstyrelsen; endast smärre obetydliga skulle undantagas; var ginge gränsen mellan dessa? skulle den bero på lantbruksstyrelsens plan? Då denna styrelse beslutat, att fisken skola upplåtas på arrenden, torde väl länsstyrelsen få veta detta. Men ofta behöfde arrendatorerna tillgång till bodar eller stugor för att driva fisket. F. n. finge de utan vidare nyttja förefintliga sådana eller ock tillstånd att bygga på Kronans mark. Huru skulle den frågan ordnas? Skulle K. Bef:de besluta härom, eller skulle frågan gå till domänstyrelsen? eller till vederbörande jägmästare? Likadant bleve det med tillsynen. Komme en bevakningsorder från annan än jägmästaren, t. ex. från K. Bef:de, som skogsbevakningen ej är underställd, så bleve den kanske icke så villigt och intresserat efterföljd. Under det att sådana småsaker som undantagande av mark till småfiskodlingsdammar skulle underställas K. Maj:t, hade intet föreslagits om, huru så pass viktiga saker som tillhandahållande av nödiga bodar m. m. skulle ordnas. Förslaget att stärka bevakningen genom länsskogvaktarna kunde ju synas lämpligt, men de sakkunniga tycktes ej hava observerat, att dessa ej alls hava på kronans marker att göra. Deras tillsyningsarbete å dessa milsvida områden skulle sålunda medföra betydande tidsförlust. Talaren trodde ej alls på framgång av sådan bevakning och ansåg det ej heller vara lämpligt att upptaga dem därmed.

De sakkunniga hade föreslagit inrättande av en fiskerifond, till vilken vissa avgifter skulle gå och avsedd att i första hand bestrida kostnaden för fiskenas förvaltning men även att skaffa bidrag till främjande av fiskerinäringen i övrigt. Det syntes talaren, som om all avkastning från kronans domäner, sålunda även av fisket, borde gå till domänfonden. Behöfde fisket understöd, så borde det få det genom särskilda anslag. Den stora svårigheten vid utarrenderande av kronovattnen vore, att de ej finge utarrenderas åt utom socknen eller häradet boende;

försvunne den svårigheten, så skulle nog större arrendeinkomster erhållas. Ville för övrigt i förslaget efterlysa den planläggning, som de sakkunnige sagt nu saknas.

Kanslirådet L. Berglöf ville som de »sakkunniges» sekreterare säga några ord i saken. Vi levde i specialiseringens tidevarv; staten sökte taga vara på de krafter som funnos, och på så sätt kom man framåt. Skogstjänstemännen finge en utmärkt specialutbildning, som domänstyrelsen begagnade sig av. Vi hade också en kunnig fiskeritjänstemannakår. Dennas sakkunskap kunde här utnyttjas, varigenom en bättre avkastning skulle erhållas av kronans fiskevatten, än om skogspersonalen, som ej hade specialutbildning på fiskeområdet, skulle sköta om dem. Det vore klart, att den efterlysta planen ej funnes färdig ännu, men den funnes sätillvida, som lantbruksstyrelsen skulle taga hand om det hela, lägga upp plan för varje vatten o. s. v. Det hela vore ställt på lång sikt; det kunde ej vara färdigt genast, men skulle bliva bättre undan för undan. Detta vore huvudsaken. De sakkunnige hade ej varit blinda för de stora svårigheter, som skulle uppkomma genom sammanblandningen av vissa administrativa funktioner. Men lantbruksstyrelsen hade ej nog stor personal, fiskeriintendenterna kunde ej hinna taga hand om det hela. Man hade föreslagit att, såsom domänstyrelsen redan nu gjorde, lägga en del arbeten på länsstyrelserna, t. ex. upplåtelseerna.

Bevakningsfrågan hade varit svårast. Det vore brist på folk och pengar och därför hade det blivit ett visst »samröre». Skogspersonalen hade måst fortfarande anlitas. Polispersonalen på landet hade alltför många och olika uppgifter för att kunna anlitas. I avseende på biträde av länsskogvaktarna hade en del av skogsvårdsstyrelsen biträtt förslaget, andra icke. På något sätt borde dock den formella sidan av saken kunna ordnas.

Upplåtelseerna borde kunna ske genom länsstyrelserna, som stå i närmaste kontakt med folket; deras distrikt vore stundom t. o. m. mindre än överjägmästarnas. I fråga om vissa fall hade föreslagits att K. Bef:de skulle få upplåta stugor o. dyl., vilket ej vore alldeles nytt. De sakkunnige hade ej förbisett

svårigheterna vid oskiftade vatten; ett par sidor hade ägnats häråt.

I avsende å »fiskerifonden» hade man ansett lämpligast, att allt fördes till en ny fond och hade, då det var ont om pengar till fiskets främjande, velat här hjälpa denna näring.

Talaren upprepade, att huvudsaken hade varit att få sakkunnig personal för fiskevattnens skötsel. Gillades denna grund, så kunde man nog bygga vidare på den.

Byrådirektör K. A. Andersson trodde att de sakkunnige kunde gratuleras för deras arbete. I ett par punkter vore han dock oviss. I sådana vatten, som ligga utanför enskild fiskerätt, skulle Kronan kunna få ekonomiska intressen. Enligt nuvarande lag kunde fiskare efter K. Maj:ts hörande få sätta fast redskap utanför 180-metersgränsen. Trodde ej att man vid denna bestämmelse intagande hade tänkt på avgifter; det nya förslaget innebure sålunda här en lagändring, som det vore oviss om den vore lycklig. Sedan flera år hade i Öresund ålbottengarn avgiftsfritt fått utsättas enligt sagda bestämmelse. På västkusten fick man på samma sätt fritt fiska omkring flera av Kronans holmar. Befolkningen levde i den uppfattningen, att fisket där vore fritt, och skulle, om dessa vatten utarrenderades, anse, att det vore ett intrång i deras gamla rätt. Fiskerinäringen vore nu ej så lockande, och det vore därför av vikt, att man finge röra sig så fritt som möjligt. Även i Norrland kunde Kronan upptaga frågan om utarrenderande av fiskeplatser för strömmingsryssjor m. m. Mången gång kunde arrendebeloppen bliva så små att det vore fråga om, huruvida det lönade sig att utarrendera; kände t. ex. till ett fall, då arrendet för ett tiotal holmar gått upp till 2 kronor.

Talaren vore också skeptisk mot förslaget om, att personalen vid statens fiskeriadministration skulle få åtalsrätt. Det hade visserligen skrivits som åtalsrätt, men det bleve säkert ock en *skyldighet*, som lätt kunde leda till komplikationer.

D:r Freidenfelt. I bevakningsfrågan hade de sakkunnige föreslagit, att såväl Kronans som enskilda vatten skulle få tillsyn av läns-skogvaktare. Domänstyrelsen tycktes ej vara trak-

terad härav; ej heller skogsvårdsstyrelser i regel, möjligen ej heller personalen. Även andra betänkligheter förelägo. Tillsynen behövdes bättre i låglandssjöar än i de magra skogssjöar, till vilka läns-skogvaktarna oftare brukade komma; till de stora sjöarna, där tillsynen vore allra viktigast, komme de aldrig. Det vore ej heller lyckligt, att bevakningen utfördes av så olika personal. Det finnes ju nu våra utmärkta läns-fiskeritillsyningsmän; dessas ekonomiska ställning vore emellertid otillfredsställande och behövde snarare ett stärkande än tvärtom. Trodde att en större effektivitet skulle för övervakningen erhållas av det belopp, som de sakkunnige ansett kunna disponeras för läns-skogvaktarna, om detta kunde gå till läns-fiskeritjänstemän för ett bättre övervakande. Deras arbete vore visserligen ej behagligt.

D:r Naumann. Det glädde honom, att det framlagda förslaget också haft de fiskeribiologiska undersökningarna i åtanke, men han bad att få fråga vem som skulle utföra dessa. Man hade talat om att den sakkunskap, som finnes samlad inom fiskeristaten. Detta vore rätt. Men dess tjänstemän hade dock *annat* att göra än att syssla med undersökningar. Det vore just på undersökningsområdet, som personalen vore otillräcklig. Och detta måste rättas. Alltså, fiskeribyrån måste revideras. Men kunde man inte tänka sig att t. v. få använda en del av fiskerifonden just för undersökningsverksamhet. Detta vore visserligen en mera ideell uppgift — men den vore dock förutsättningen för praktiken.

Alla föredragshållare under dagen hade hänvisat till undersökningsverksamhetens betydelse. Man förstod alltså, att detta vore en aktuell fråga. Men denna grundfråga slunte alltid undan.

D:r Rosén. *D:r Andersson* hade yttrat sig vara tveksam om lämpligheten av vissa arrendeavgifter. Det vore dock ej en ny princip man velat införa. I Norrbottens län hade alltid sådana utgjorts; även på västkusten förekommo sådana. Det förelåg en utredning om fiskerätten på kusten; skulle den leda till resultat, som vore oförenliga med de sakkunniges förslag, så kullkastades ju de senare. De sakkunnige hade emellertid haft i uppdrag att skaffa inkomster av Kronans fiskevatten.

Det vore nog svårt att få planer till skötsel av berörda vatten, men detta skulle underlättas om de utarrenderades emot avgift. Våra fiskeförhållanden vore vida lättare att ordna, om man hade gott om pengar; utan sådana vore det svårt.

De sakkunniga hade talat om undersökningsverksamhet från den förutsättningen, att det stora kommittéförslaget gått igenom.

D:r Naumann. D:r Rosén erkände sålunda, och det vore utmärkt, att en fullständig omorganisation vore önskvärd. En sådan hade sötvattensfisket rätt att fordra. Det vore tillbakasatt på ett alldeles oförsvarligt sätt. Ville till vederbörande framställa en fråga, som kunde förtjäna ett ingående svar: »Vad avkastar havsfisket och vad avkastar insjöfisket? Vad utbetalas i försökskostnader på dessa områden?» Om någon ville svara på frågan, skulle man finna, huru sötvattensfiskets intressen i verkligheten äro tillgodosedda. Här låge den principiella punkten, där en första och fullständig ändring måste vidtagas.

§ 12.

Antecknades att över 60 personer varit närvarande vid mötet.

Stockholm som ovan.

Justeras:

Einar Lönnberg.

Thorsten Ekman.

Bil. A.

ORGANISATIONEN AV DEN MED »FISKEAVGIFTER» BEKOSTADE UNDERSÖKNINGS- OCH FISKODLINGS- VERKSAMHETEN.

Föredrag vid Svenska Fiskareförbundets årsmöte 1924
av byråchefen d:r OSC. NORDQVIST.

I juni 1920 avlämnade de av chefen för Kungl. jordbruksdepartementet tillkallade sakkunniga för omorganisation av lantbruksstyrelsen samt därmed sammanhängande ämnen sitt »Förslag till omorgani-

sation av den lokala fiskeriadministrationen, fiskeriundervisningens ordnande samt upprättande av en undersöknings- och försöksinstitution å fiskets område». Hade detta förslag blivit antaget av regering och riksdag, skulle Sverige sannolikt haft det bäst organiserade fiskeriundersökningsväsende i hela världen. Emellertid har förslaget såsom känt icke lett till något resultat. För havsforskning ha vi visserligen »Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen», vars verksamhet i väsentlig mån avser att gagna havsfisket, men för sötvattensfiskeriundersökningar sakna vi fortfarande en statsinstitution, medan alla våra grannländer ha sådana. På grund av sin rikedom på sjöar och floder finnes dock knappast något annat land på jorden, Finland undantaget, som i så hög grad som Sverige behöver en dylik institution. Under nu rådande ekonomiska förhållanden och därav bevingade kapplöpning hos regering och riksdag om att spara och draga in på alla utgifter, är det emellertid ingen utsikt att kunna förmå statsmakterna att bevilja medel till att förverkliga nyssnämnda kommittéförslag, även i reducerad utsträckning.

Det gäller därför att se sig om efter andra utvägar. Lyckligtvis finnes en sådan.

1918 års vattenlag innehåller bestämmelser till fiskets skydd, däribland även föreskrifter om skyldighet att erlagga s. k. fiskeavgifter. Jag skall nu granska i vad mån dessa äro avsedda för bekostande av undersökningar och försök rörande sötvattensfisket.

I 2 kap. 8 § föreskrives skyldighet för dammägaren »att utan ersättning vidtaga och för framtiden underhålla nödiga anordningar för fiskens framkomst eller eljest för tryggnad av fiskets bestånd». I de sakkunnigas motiver till paragrafen sägs¹:

»Med hänsyn till den stora betydelse fisket måste anses äga för folkhushållningen hava de sakkunniga funnit det angeläget att avfatta det ifrågavarande stadgandet på sådant sätt, att den, som bygger i vatten, där fisken har sin gång, blir i regel skyldig att vidtaga anordningar, varigenom den skada byggnaden vållar fisket i största möjliga mån motverkas, och således ej slipper ifrån med allenast skadeståndsplikt. Huruvida anordnande av laxtrappa eller annan fiskväg är den lämpligaste åtgärden i nämnda hänseende, torde dock ingalunda vara visst. Förhållandena kunna väl tänkas vara sådana, att det kan befinnas mera praktiskt och kanske även för den, som bebygger ett strömfall för utnyttjande av dess vattenkraft, billigare att vidtaga andra anordningar för fiskbeståndets bevarande t. ex. inrättande av en fiskodlingsanstalt.»

Den som bygger i vatten är således skyldig att dels betala skade-

¹ Betänkande med förslag till vattenlag m. m. Stockholm 1917. Sid. 221.

stånd till den som lider skada av byggnaden och dels anordna och underhålla laxtrappa och ålyngelledare, där sådant är behöfligt, eller också inrätta fiskodlingsanstalt och där bedriva fiskodling i nödig utsträckning eller anskaffa och i vattnet utplantera en viss mängd fiskyngel eller s. k. sättfisk. Dessa åtgärder äro avsedda att motverka den av byggnadet åstadkomna skadegörelsen i det vattendrag, där man bygger. I de fall, då vattendomstol utdömer viss avgift på grund av denna paragraf, får denna avgift således icke användas till försök eller undersökningar.

I 6 kap. 9 § av samma lag sägs:

»Finnes i vatten, där allmän flottled skall inrättas, fiske av någon betydelse, och kan skäligen befaras, att genom anläggningar eller åtgärder för flottleden eller i följd av flottningen avsevärt men tillskyndas fisket, må de flottande förpliktas att för anordnande och uppehållande av fiskodlingsanstalt eller för vidtagande av andra åtgärder till fiskets bevarande i vattenområdet erlägga en årlig avgift, motsvarande högst fem öre för varje kubikmeter flottgods, med iakttagande av att, där virke framföres genom flera flottleder inom samma vattensystem, dylik avgift erlägges blott en gång.»

Dessutom kunna de flottande även i redan befintlig flottled äläggas att betala fiskeavgift enligt lagens 6 kap. 17 §.

De enligt 6 kap. 9 och 17 §§ utdömda avgifterna få således användas endast »för anordnande och uppehållande av fiskodlingsanstalt eller för vidtagande av andra åtgärder till fiskets bevarande i vattenområdet». Av uttalanden såväl i vederbörande sakkunniges betänkande¹ som vid ärendets behandling i riksdagen framgår emellertid, att sistnämnda bestämmelse icke får tolkas alltför snävt, och att dessa avgifter även »böra användas till vetenskapliga rön, försök med fiskets omläggande till att huvudsakligen avse hårdigare fiskslag» m. fl. åtgärder, som kunna gagna fisket inom flera län.

Medan de nu åberopade tvenne paragraferna avse åtgärder till fiskets skydd utslutande eller företrädesvis i det vattendrag, där en skadegörelse å fisket sker, har 10 § i 2 kap. vattenlagen en annan innebörd. I denna § stadgas bl. a.:

»Bygges damm för tillgodogörande av vattnet såsom drivkraft, eller göres för nämnda ändamål annan byggnad i vatten, varigenom de naturliga vattenståndsförhållandena ändras, vare byggnadens ägare pliktig att till befrämjande av fisket inom landet från och med året näst efter det, då arbetet å byggnaden påbörjats, så länge byggnaden

¹ Betänkande och förslag till ny flottningslagstiftning avgivet av inom Justitiedepartementet tillkallade sakkunniga. Stockholm 1917. Sid. 227.

bibehålles, erlägga en årlig avgift av minst tio öre och högst en krona för varje hästkraft som vid lägvatten kan uttagas vid byggnaden. Göres byggnad i vatten för reglering av vattnets avrinning eller för tillgodogörande av vattnet annorledes än såsom drivkraft, vare lag samma, dock att i sådant fall avgiften skall beräknas efter den före regleringen framrinnande lägvattenmängden eller, där fråga är om vattnets tillgodogörande, efter den lägvattenmängd, som kan vid byggnaden uttagas, samt utgå med minst tio och högst etthundra kronor för varje sekundkubikmeter.»

Såsom härav synes avse dessa avgifter fiskets befrämjande »inom landet». I motiven till denna paragraf sägas de sakkunniga, att de menliga verkningarna för fisket, som åstadkommas av byggnad i vatten, ofta nog icke kunna helt och hållet undanröjas genom de åtgärder som föreskrivas i 2 kap. 8 §. »Merendels kvarstår alltid någon skada för fisket. I den mån det kan fastslås, huru stor denna skada är och vilka personer den drabbar, skall ersättning därför givas, men i många fall torde det visa sig omöjligt att i detta avseende förebringa fullständig utredning. Den skada, som sålunda väl kan i viss mån konstateras men icke är möjlig att till sitt belopp närmare fixera, drabbar fiskerindringen i stor sett såsom ett icke oviktigt led i verksamheten för befordrande av landets välstånd. Det kan således med ett visst fog sägas vara samhället, som lider skadan; och det kan vid sådant förhållande icke vara annat än rättvist, att åt samhället lämnas en pekuniär ersättning, som användes till vidtagande av sådana åtgärder för fiskets upphjälpande, vilka icke närmast hava till syfte att bereda gottgörelse åt de enskilda fiskeägare, som genom just den ifrågakommande vattenbyggnaden lida skada, utan fastmera att gagna landet i dess helhet.»

De årsavgifter, som inflyta enligt 2 kap. 10 § kunna därför användas för gemensamma åtgärder och inrättningar, t. ex. fiskeriundersökningar, fiskodlingsanstalter m. m., som kunna vara till nytta för sötvattensfisket i riket oberoende av var de vidtagas.

Även de för »omorganisation av Lantbruksstyrelsen m. m.» tillkallade sakkunniga hava ansett att såväl anläggnings- som underhållskostnaderna för de av dem föreslagna försöksstationerna på sötvattensfiskets område, »i främsta rummet böra bestridas av de avgifter, som skola erläggas vid överbyggnad av vattendrag samt, i den mån det låter sig göra, av flottningsavgifter».¹

Av vad jag nu sagt framgår, att de enligt vattenlagens 2 kap. 10 § och 6 kap. 9 och 17 §§ för fiskets uppehållande inflytande medlen framför allt äro avsedda för fiskodling, försök och under-

¹ Betänkande rörande omorganisation av Lantbruksstyrelsen m. m. II: 1. Stockholm 1920. Sid. 160.

sökningar. De dåliga erfarenheter man hos oss ofta gjort med fiskodling och ateblivandet av ekonomiska resultat bevisa noggsamt, att fiskodlingsföretag i regel böra föregås av sakkunnig, noggrann undersökning och, då sådant låter sig göra samt befinnes lämpligt, av i mindre skala gjorda förberedande försök. Vad själva fiskodlingen, d. v. s. produktionen av fiskyngel och s. k. sättfisk för utplantering i sjöar och floder beträffar, så synes det vara lämpligast att så vitt sådant är möjligt till en början använda de redan existerande fiskodlingsanstalterna, varvid möjligast omfattande samarbete med Södra Sveriges fiskeriförening och hushållningssällskapen är önskvärt att åvägabringa.

De sakkunniga, som jag nyss åberopade, hade i sitt förslag, förutom en central fiskeriundersökningsanstalt för sötvattensfisket i trakten av Stockholm, föreslagit inrättandet av tre lokala fiskeriförsöksstationer, nämligen en för Norrland, en för mellersta Sverige — huvudsakligen de stora sjöarna — och en för södra Sverige. Några dylika nya försöksstationer kunna vi för närvarande icke tänka på att få inrättade. Däremot måste vi försöka att få till stånd en så väl organiserad och effektiv fiskeriundersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamhet som det är möjligt med härför tillgängliga medel.

Vi skola då först se, huru denna verksamhet kan tänkas ordnas i *Norrland*.

Om vi till Norrland räkna Dalälven, så äger staten två fiskodlingsanstalter i denna landsdel, nämligen laxodlingsanstalterna i Älvkarleby och Kvarnbäcken, den senare vid Indalsälven. Båda dessa anstalter måste utnyttjas så mycket som möjligt. Då det visat sig vara så gott som omöjligt, att få en tillräcklig mängd laxrom för där befintliga kläckningsapparater, kunde dessa användas, förutom till laxkläkning även till kläckning av laxöring till älvarnas övre lopp, och måhända också till kläckning av röding för utplantering i lämpliga sjöar. Dessutom kunde i vardera anstalten utan större omkostnader uppställas ett rätt stort antal sikkläkningsglas.

Vidare har lantbruksstyrelsen på arrende fiskodlingsanstalten vid Kälarne för att där anställa försök med uppfödande av laxyngel till det stadium, då laxynglet kan vandra ut till havet. På grund av att fisken i denna anstalts dammar angräps av en parasitmask, *Triacanthopus robustus*, såsom avlidne professor ARVID M. BERGMAN och doktor O. NYBELIN påvisat, blir det emellertid sannolikt omöjligt att fortsätta arbetet där. Dessutom ha hushållningssällskapen i Väster-norrlands, Västerbottens och Norrbottens län en del laxodlingsanstalter, av vilka en del kunde utvidgas och moderniseras. Där så befinnes möjligt och ändamålsenligt borde såväl dessa som statens fiskkläkningsanstalter förses med helst stora dammar, där laxynglet kunde hållas under ett eller två år utan utfodring, innan det släpps

ut i älvarna. Dessa dammar behöfve icke nödvändigtvis ligga i omedelbar närhet till kläckningsanstalterna, om blott goda kommunikationer finnas.

Medan det sålunda finnes åtskilliga, om också icke på långt när tillräckliga möjligheter för laxkläkning, saknas i Norrland, på ett par obetydliga undantag när, nödiga anstalter för odling av sötvattensfisk för landsdelens talrika sjöar och älvarnas övre lopp, dit laxen numera endast undantagsvis eller i ringa antal kan komma upp. Och dock äro sik och gädda de fiskslag, som äro av största ekonomiska betydelse för Norrland, för fjälltrakterna — laxöring och röding. Det är därför främst för dessa fyra fiskslag, som odlingsanordningar i tillräckligt antal och tillräckligt stor skala måste vidtagas. Men såsom jag redan förut påpekat, måste detta odlingsarbete föregås av undersökningar angående vattendragens naturbeskaffenhet, lämplighet för olika fiskslag och tillgång på föda.

Gå vi sedan till *mellersta Sverige*, så visar såväl en blick på kartan som statistiken, att det här främst gäller fiskets förbättrande i de stora sjöarna, d. v. s. Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. Vad först beträffar Vänern och dess tillflöden, så finnes där redan en del fiskodlingsanstalter, såsom de redan äldre lax- och sikodlingsanstalterna vid Trollhättan och Gullspång samt den av fiskerinstruktören HJALMAR KARTMAN inrättade sikodlingsanstalten i Mariestad. Oaktat från dessa och andra inom Vänerområdet befintliga anstalter under de senare åren årligen utsatts ett par miljoner sikyngel och 2 å 3 hundra tusen yngel av Vänernlax och laxöring, äro dessa utplanteringar en obetydlighet i jämförelse med de mängder, som borde utsättas för att påvisbara resultat kunde erhållas. Såsom jag påpekat i en uppsats i Svensk Fiskeritidskrift år 1919, har erfarenheten i Schweiz och Förenta staterna visat, att man för att få verkliga, ekonomiskt kännbara resultat av sikyngels utsättning måste ut-sätta mycket stora mängder yngel, sannolikt minst 100 st. pr hektar vattenyta. För en sjö sådan som Vänern skulle detta göra minst 64,000,000 sikyngel om året. Lantbruksstyrelsen har också låtit uppgöra förslag till en stor sikodlingsanstalt för Vänern avsedd att uppföras på Blomberg, men på grund av de dåliga penningtiderna har detta förslag icke kunnat förverkligas.

För odling av fisk för Vättern har Lantbruksstyrelsen en stor modernt inredd fiskodlingsanstalt vid Borenhult nära Motala, där under föreståndaren Gottfrid Arvidssons erfarna och energiska skötsel för närvarande utkläcks omkring 18,000,000 sikyngel, 1,200,000 rödingyngel och 484,000 laxöringyngel, varjämte försök pågå att uppföda laxöringyngel i dammar.

Enligt uppgifter, som lämnats till Lantbruksstyrelsen av fiskerinstruktören Hjalmar Kartman för Vänern och av föreståndaren

G. Arvidsson för Vättern, har redan den hittills i dessa sjöar bedrivna sikodlingen lämnat märkbara resultat.

För Mälaren och Hjälmaren är gös det fiskslag, vars förökning man främst bör lägga an på. Vid Mälaren har odling av detta fiskslag bedrivits under en längre tid, först av fiskeriinstruktören C. G. GUSTAFSSON i Arboga och därefter av fiskerikonulenten C. H. SCHAGER. Herr Schager har i fjol hos Lantbruksstyrelsen gjort framställning om gösodlingens utvidgning, med anledning varav fiskerintendenten TH. EKMAN förordnats att verkställa nödig utredning.

Annan värlekande fisk för utplantering i sjöar, främst gädda, odlas numera i de på initiativ av skogsförvaltaren B. TÄGTSTRÖM anlagda stora fiskdammarna vid Österby bruk i Uppland.

Här måste även nämnas Lantbruksstyrelsens ålyngeluppsamlingsstationer vid Trollhättan och Älvkarleby, av vilka dock endast den förre kan leverera större mängder ålyngel för utplantering, om också icke på långt när så mycket, som årligen rekvideras.

Vad slutligen beträffar *södra Sverige*, så finnas där stora laxkläkningsanstalter vid Mörrumsån, Lagan och Ätran, förutom en del mindre anstalter. För odling av insjöfisk finnes i denna landsdel Södra Sveriges fiskeriförenings stora dammanläggningar vid fiskeriförsöksstationen i Aneboda i Kronobergs län och Eriksdal i Malmöhus län. Vid förstnämnda station odlas främst sutare för utplantering i dammar och sjöar men även gös och sik. Dessutom finnes i södra Sverige ett betydligt antal privata dammhusställningar inrättade för odling av karp och sutare. Skulle det visa sig bli lönsamt att i dessa dammar uppföda annan fisk än sutare för utplantering i sjöar, är det troligt, att dylik odling skulle komma att bedrivas i flera av dessa dammar.

Av den korta översikt av Sveriges nuvarande fiskodlingsresurser jag nu givit framgår, att vi ha åtskilliga laxkläkningsanstalter i olika delar av landet, vid Vättern en för våra förhållanden stor anstalt för kläckning av sik, röding och laxöring samt vid Vänern några anstalter för kläckning av sik, Vänerlax och laxöring ävensom i södra Sverige Södra Sveriges fiskeriförenings anläggningar för odling av huvudsakligen värlekande fisk samt en del privata dammanläggningar. Vad vi sakna men för närvarande mest behöva i fiskodlingsväg är en rad av fiskkläkningsanstalter vid de norrländska älvarnas övre lopp för odling av sik, röding och laxöring samt, huvudsakligen i det norrländska läglandet, anordningar för odling av gädda och, särskilt för Mälaren och Hjälmaren men även för andra sjöar, av gös.

Men såsom jag förut redan har sagt, måste denna fiskodlingsverksamhet för att bli effektiv kombineras med en undersöknings- och försöksverksamhet. Såväl fiskodlings- som undersöknings- och för-

söksverksamheten behöver emellertid en sakkunnig ledning. För södra Sverige kan denna tillsvidare överlämnas åt Södra Sveriges fiskeriförening, som förfogar över en på dessa områden erfaren personal och dammar samt kläckningsrum för fiskodling och försök ävensom laboratorium för undersökningar. För norra Sverige och de stora sjöarna är det emellertid nödvändigt att en särskild person får organisationen och ledningen av hela denna verksamhet om hand. Då det emellertid är föga utsikt att för närvarande få en ny tjänst inrättad härför, har jag tänkt mig, att fiskeriassistenten, vars huvudsakliga arbete även hittills bestått i fiskeriundersökningar, hädanefter skulle få ägna sig uteslutande åt arbetet med organisationen och den närmaste ledningen av nu ifrågakvarande fiskodlingsverksamhet samt därmed i samband stående undersökningar, varvid han i mån av tillgång skulle få biträde av fiskeristipendiater. För nödiga laboratoriarbeten skulle fiskeriassistenten få disponera det lilla laboratorium, som nu redan finnes vid Lantbruksstyrelsens fiskeribyrå, vilket naturligtvis för detta ändamål bör få något större utrymme än hittills och fullständigare utrustning framförallt med akvarier och instrument. Sälunda behöfve inga nya tjänster inrättas, men fiskodlingsförsöks- och undersökningsverksamheten dock få nödig ledning.

Kostnaderna för de nya fiskodlingsanstalternas inrättande och drift samt de äldres eventuella komplettering framförallt i Norrland, men även i övriga delar av landet, där en större virkesflottning bedrives, skulle bekostas huvudsakligen av flottningsavgifter, medan undersökningar och försök av allmänare karaktär samt det utvidgade fiskodlingsarbetet i södra och mellersta Sverige, där ingen nämnvärd flottning bedrives, skulle bekostas företrädesvis med medel som inflyta enligt vattenlagens 2 kap. 10 §, vilka äro avsedda för fiskets befrämjande inom landet.

Beträffande organisationen och driften av fiskodlingsanstalterna kan man välja tvenne vägar. Antingen kan staten uppföra anstalterna och själva driva dem, eller också kan deras uppförande och drift lämnas åt det privata initiativet, och staten, hushållningssällskap, flottningsföreningar eller privata fiskevattensägare bliva köpare av fiskyngel till utplantering. Själva utplanteringen måste naturligtvis, då det gäller åläggande av staten eller domstol, ske under kontroll av fiskeritjänsteman. Den förre metoden tillämpas i Förenta Staterna och den senare i Schweiz. Då jag förut betvivlat möjligheten av att hos oss få till stånd en fiskodling, som man kan räkna på och åstadkommen genom privat initiativ, har jag hittills varit mera böjd för det i Förenta Staterna valda tillvägagångssättet. Det kan emellertid icke bestridas, att den andra metoden sannolikt skulle bli för staten billigare, då såväl anläggnings- och driftkostnaderna som

också kostnaderna för övervakandet av anstaltarnas skötsel skulle bortfalla, och privatdrift i regeln ställer sig billigare än statsdrift.

Det kunde ju även hända, att flottningsföreningarna vore mera benägna att anslå medel till fiskodlingen, om de själva finge sköta om denna. Naturligtvis måste fiskynglets utplanterande även i detta fall verkställas under kontroll av fiskeritjänsteman, antingen statens eller hushållningssällskaps.

Jag har nämnt om dessa båda utvägar för att höra de närvarandes åsikter i denna fråga, och bl. a. om utsikterna att, för den händelse försäljning av fiskyngel till ett fastställt pris kan garanteras, utsikt finnes att få privata personer att bedriva dylik fiskodling, samt om denna form av fiskodlingens organisation kan tänkas lämna lika stor säkerhet för att erhålla fiskyngel och sättfisk till utplantering, som om odlingen bedreves av staten.

Bil. B.

PARASITMASKARNAS ROLL VID FISKODLING OCH FISKINPLANTERING.

Föredrag vid årsmötet av fiskeristipendiaten d:r O. NYBELIN.

Referat av föredragshållaren.¹

Av de mångahanda sjukdomar, med vilka fiskar i odlingsanstalter kunna vara behäftade, hade föredr. särskilt studerat dem, vilka förorsakas av olika slag av parasitmaskar. Efter en kortare översikt över de olika parasitiska maskgrupperna och vad vi veta om deras utvecklingshistoria, vilken senare är av stor betydelse såväl för förståelsen av sjukdomarnas uppkomst och spridningsmöjligheter som när det gäller att söka bekämpa ifrågakommande parasiter, övergick föredr. till en närmare granskning av de arter, vilka i svenska odlingsanstalter konstaterats som sjukdomsalstrare. Farligast för vårt lands karpodling är otvivelaktigt en liten gälparasit (*Dactylogyrus*), tillhörande sugmaskarnas grupp, samt för forell- och laxodlingsdammar en i laxfiskars ryggmuskulatur förekommande bandmasklarv, *Triaenophorus robustus* OLSSON, vars fullt utvecklade stadium lever i gäddans tarmkanal och som genom hoppkräftor (*Cyclops*), innehållande det första larvstadiet, införs i dammarna. Som allmän förebyggande åtgärd framhölls, att, där så är möjligt, vatten till damm-

¹ Föredraget kommer att i utökad form införas i Södra Sveriges Fiskeriförenings skrifter.

anläggningar bör tagas från källor, myrmarker eller andra fisklösa vattendrag; i annat fall böra alla anläggningar föregås av noggrann sakkunnig undersökning.

Då den farliga bandmasken *Triaenophorus robustus* allmänt förekommer i sådana sjöar, där sik och siklöja förekomma tillsammans med gädda, bör även stor försiktighet iakttagas vid inplantering av sik och siklöja medelst sättfisk från sjö till sjö; även i detta fall framhölls vikten av föregående undersökning.

Bil. C.

REDOGÖRELSE FÖR »FÖRSLAG RÖRANDE TILLGODGÖRANDE AV KRONANS FISKEVATTEN» AVGIVET AV TILLKALLADE SAKKUNNIGA.

Föredrag vid årsmötet av fiskeriintendenten d:r N. ROSÉN.

Referat av föredragshållaren.

Först lämnades en redogörelse för utredningens tillkomst och de direktiv, de sakkunniga erhållit. Enligt dessa borde förslag avgivas till åtgärder, så att kronans fisken kunde bättre vårdas och de inkomstmöjligheter, desamma innebära för såväl landets inbyggare som särskilt för statsverket, bättre tillvaratagas än vad nu är fallet. Åt förhållandena i lappmarkerna skulle de sakkunniga ägna särskild uppmärksamhet. Det vore angeläget, att den bofasta befolkningen finge sig tillförsäkrad den fiskerätt, som är nödvändig för dess uppehälle, men å andra sidan önskvärt, att den inkomstkälla för lappsamfälligheterna, som ligger i fiskenas utarrenderande enligt renbeteslagen, varder så givande som möjligt. De sakkunniga skulle jämväl avgiva förslag till bestämmelser angående erforderlig bevakning och kontroll i fråga om kronans fisken. Sådana kronofisken, som disponeras för särskilda ändamål, hava med undantag för de fisken, som ställts till lapparnas förfogande, ej varit föremål för de sakkunnigas utredning.

En översikt över kronans nuvarande fisken och deras förvaltning lämnades därefter, och de olägenheter, som äro förbundna med den nuvarande ordningen, framhölls. Förvaltningen är splittrad på flera olika myndigheter, dock handhaves den i de flesta fall av domänstyrelsen eller vattenfallsstyrelsen. Ingen av dessa myndigheter har fiskerisakkunnig personal till sitt förfogande. Någon sakkunnig vård av fiskenä förekommer därför ej. På grund av den ofta omständliga proceduren vid fiskenas upplåtelse och de enligt lag rä-

dande inskränkningarna i rätten att upplåta fiskena, varför närmare redogjordes, bli många fisken ej eller endast ofullständigt och planlöst utnyttjade.

Den första förutsättningen för att kronans fisken skola kunna lämna bättre inkomst är enligt de sakkunnigas mening, att fiskena värddas och utnyttjas efter rationell plan. De sakkunniga hava därför föreslagit ett flertal åtgärder i detta syfte. Förvaltningen av kronans samtliga fisken borde övertagas av lantbruksstyrelsen, den enda myndighet som har fiskerisakkunnig personal. Från lantbruksstyrelsens förvaltning skulle dock undantagas fiskevatten tillhörande kronoegendomar, om de ej äro av den betydelse, att de böra fränskiljas egendomen och upplåtas för sig. Vidare borde i fall, då så kan anses önskvärdt, fiske vid vattenfall, som är under byggnad, kunna ställas under vattenfallsstyrelsens förvaltning under byggnadstiden. Inom lantbruksstyrelsen borde en förteckning över kronans fisken och plan för deras vård och utnyttjande uppgöras, en förteckning som dock först så småningom kan bli fullständig. Fiskena skulle upplåtas genom länsstyrelsernas försorg i enlighet med den av lantbruksstyrelsen uppgjorda planen. Fiskena skulle kunna upplåtas på olika villkor, somliga med ensamrätt till yrkesfiskare, andra utan ensamrätt o. s. v. Vissa fisken skulle upplåtas för sportfiske och särskilda fiskekort medförande rätt därtill tillhandahållas genom länsstyrelserna på lämpliga platser. För att främja försöks- och undersökningsverksamheten på fiskets område borde efter beslut av Kungl. Maj:t vissa fisken helt eller delvis kunna få disponeras för dylikt ändamål och således ej utarrenderas. För att fiskena i så stor utsträckning som möjligt skola kunna bli utnyttjade, borde meddelanden lämnas allmänheten om fiskena, i fråga om sportfiskena i form av reklamroschyrer. Ett viktigt led i underlättandet av fiskeupplåtelser vore, att det i 7 § i lagen om rätt till fiske föreskrivna bostadsbandet upphävdes, varför förslag härom framlagts. I fråga om området ovan odlingsgränsen hava de sakkunniga föreslagit vissa särskilda bestämmelser för att bereda viss del av befolkningen därstädes tillfälle till erforderligt husbehovsfiske. För fiskevattnens bättre utnyttjande hava föreslagits bestämmelser för att underlätta möjligheten att anlägga fiskedammar å kronomark samt viss utvidgning i rätten att avstänga sund samt sjöars till- och avlopp.

För närvarande ingå de avgifter, som inflyta från fiskeupplåtelser, till statens domäners fond eller vederbörande förvaltande ämbetsverk. Avgifterna från upplåtelser i de för lapparnas räkning disponerade fiskevattnen komma dock lapparna till godo. I samband med den föreslagna nya ordningen för fiskenas förvaltning hava de sakkunniga föreslagit, att inkomsterna från alla de fisken, som skulle ställas under lantbruksstyrelsens förvaltning, borde tillföras en sär-

skild fond, förslagsvis benämnd statens fiskerifond, dock med undantag för de inkomster, som för närvarande och alljämt skulle komma lapparna till godo. Inkomsterna skulle i första hand användas till att bekosta förvaltningen och värden av fiskena, men i den mån de växa borde de utgöra en inkomstkälla för staten. För närvarande uppgå de till något över 100,000 kronor årligen.

För utlåningar, som önska bedriva icke-yrkesmässigt fiske i landet, har föreslagits en liknande beskattningsform som redan nu finnes i fråga om jakt, nämligen skyldighet att lösa fiskepass.

Bevakningen av kronans fisken har föreslagits bli utökad i för- ening med den av de sakkunniga i samband med andra jaktfrågor föreslagna skärpta jaktbevakningen genom anlåtande av läns-skogvaktarna. Omkostnaderna skulle därigenom väsentligen minskas. För området ovan odlingsgränsen, där dessutom ett flertal andra intressen för lapparna och nationalparkerna äro att bevaka, skulle tillsynen utövas av en särskild bevakningskår, länsvakter, varav 8 skulle anställas inom Norrbottens län och 6 inom Västerbottens län. Vissa skärpningar i straffbestämmelserna och utökning av åtalsrätten hava i samband härmed föreslagits.

De av de sakkunniga framlagda förslagen tarva för genomförande vissa ändringar i lagen om rätt till fiske, renbeteslagen, fiskeristad- gan och en del andra författningar. Detaljerade förslag härtill hava framlagts ävensom förslag till en särskild författning, benämnd För- ordning angående grunder för förvaltningen och tillgodogörandet av vissa kronan tillhöriga fiskevatten. I denna senare hava alla bestämmelser angående förvaltningen av dessa fisken sammanförts. Dess- utom föreligga förslag till förordningar ang. fiskekort och fiskepass.

VÄRLEKAND E FISKARS LEKPLATSER I SJÖAR MED HASTIGT VÄXLANDE VATTENSTÄND.

För att skydda rom och yngel, som, genom att fisken lekt på översvämmade åkrar och ångar, kommer i fara att förstöras, då vattnet hastigt sjunker undan, vilket ju är förhållandet i en del sjöar, vilkas vattenstånd på våren är utsatt för stora och hastiga växlingar, föreslås stundom anläggande av vallar för att förhindra vattnet på den översvämmade delen att sjunka undan förr, än rommen kläckts, och ynglet fått så stor rörelse- förmåga, att det kan medfölja vattnet, då detta släppes ut i sjön.

Sådana platser, där detta ej låter sig göra, såsom på över svämmade åkrar och ängar, vilka skola tjäna annat ändamål, och som så snart som möjligt behöva torrläggas, kan det sättas i fråga, om det ej rent utav vore lämpligt att på något sätt söka helt och hållet avstänga, så att fisken hindras att komma dit och där leka. De skulle då i stället tvingas att söka andra lekplatser, som äro mindre utsatta för risken att hastigt torrläggas.

En sådan avstängning skulle ju kunna utföras på flera sätt och av olika material. På platser, där det finnes gott om sten, vore det lämpligt att lägga upp ett lagom högt stenröse. Därtill kunde ju lämpligen användas sten, som bortföres från åkrarna; kostnaderna för ett sådant stängsel nedbringades då till ett minimum. Finnes ej sten tillgänglig, skulle ett stängsel kunna göras genom att neddriva en rad mindre pålar i marken, med ett avstånd av 2—3 cm. mellan varje påle. Det skulle ju också gå att använda en tillräckligt tät gärdsgård.

Stängslet bör naturligtvis anläggas så, att det fullständigt avstänger den översvämmade delen från sjön. Dock att sådana delar av ängen, på vilka man av erfarenhet vet, att vattnet brukar stå kvar minst 3—4 veckor efter leken, böra lämnas utanför stängslet för att tjäna som lekplats.

Det finnes ju många sjöar, som av olika anledningar äro utsatta för stora växlingar i vattenståndet, och vari i synnerhet gäddan ofta minskar starkt, vilket nog till stor del beror på, att gäddan är mest utsatt för att på nämnda sätt förstöras.

Under förutsättning att det i en sådan sjö ej finnes värdefullare rovfiskar, såsom gös och laxfiskar, äro åtgärder för att skydda gäddans lek väl behövlige.

Carl Wanner.

LAURINS SILLTRÄL.

Vanliga sill- och fisktrålar följa ju alltid botten åt, men sillen går ej alltid nära botten. Den av våra västkustfiskare för sillfångst använda snörpvaden eller snörpnoten är visser-

ligen ett utmärkt fångstredskap men har den olägenheten, att den är dyrbar — 20 å 30 tusen kronor. Nu har konsul L. LAURIN, Lysekil, konstruerat en sillträl, som skall kunna ställas in för vilket djup som helst. Denna beräknas ej behöva kosta mer än 1,000 å 2,000 kr. (Iordningställandet av försöks-trålen har gått på omkr. 2,000 kr.)

Fiskeriintendenten d:r N. ROSÉN beskriver försöksexemplaret i korthet sålunda: »Själva trålsäcken utgöres av en säck av samma beskaffenhet som på en vanlig sillträl, dock lika lång upptill som nedtill. Vingarna voro ersatta med en 25 m. lång och 5 m. hög arm på vardera sidan. Armarna voro av wire med en maskstorlek av 0,5×1 m. Varje arm var framtill fästad vid ett 5 m. högt järnrör i stället för såsom på en vanlig träl vid ett bord. Vid rörets nedre ända var fästad en »slåde» av järnplåt, som skär ner i vattnet, då trålen drages framåt. Trålen var avsedd att dragas av två båtar.»

Trålen var färdig tidigare och skulle prövats av ett fiske-lag, som lovat försöka densamma; men av olika anledningar blev detta ej av. Den 10 oktober blev försök gjort i Gullmars-fjorden vid lugnt väder för att utröna, dels huru trålen gick i vattnet, dels huru den lämpligen borde hanteras vid utsläp-pande och inhalande. Härom skriver d:r Rosén i rapport till Kungl. Lantbruksstyrelsen:

»Vid försöket rådde fullkomlig vindstilla, och sjön låg alldeles spegelblank. Det visade sig, att trålen gick stadigt och jämnt i vattnet. Genom att ändra varpens längd och båtarnas fart kunde man få trålen att gå på olika djup. Med mycket korta varp drevs trålen upp i vattenytan, så att ett stycke av stängerna (rören) och armarna gingo ovan vattenytan. Stängerna höllo sig fullkomligt upprätta utan att vicka åt sidorna. Försöket torde få anses hava visat, att trålen styr i vattnet på önskat sätt. Djupgåendet regleras av farten och varpens längd.»

Efter att med några ord om, att sill ej fanns å området m. m., förklarar, varför ej någon fångst erhöles, fortsätter d:r Rosén: »Att trålen fångar sill, torde få anses alldeles

säkert; huru mycket beror huvudsakligen på, dels i vilken utsträckning armarna driva sillen in i trålsäcken¹, dels i vad mån sillen ej skrämnes att gå under trålsäcken.² Dessa frågor, liksom huruvida redskapet är lämpat att användas från fiskebåtar i olika väder, kunna emellertid utredas endast genom fortsatta försök. Då, såsom här, det är fråga om ett redskap av ny typ, får man naturligtvis vara beredd på att vissa ändringar kunna behöva vidtagas. Så t. ex. har konsul Laurin tänkt sig, att fransar event. skulle sättas på armarna, för att dessa skulle göras mera effektiva.³ Då trålen visade sig styra mycket bra, framkastades även ett förslag att söka anbringa ett mindre bord⁴ på vardera röret, så att trålen skulle kunna framdrivas, av en båt.»

I Norge har också arbetats på sillträlproblemet. En fiskare S. Paulsen har experimenterat fram en, varom Norsk Fiskeritidende (efter »Fiskerierna» n:r 8 1923) bl. annat skriver:

»Emellertid har herr Paulsen i höst kommit så långt, att han nu har färdig en träl på 22 famnars längd och 14 famnars största bredd från ena hörnet till den andra i den fyrkantiga öppningen. Han har just sökt patent på uppfinningen.

Trålen hålles uppe av en flytboj i tåg från redskapets övre hörn och utspärningen sker genom liknande skovlar, som på en vanlig träl. Trälens underkant föres nedåt genom en skovel av särskild konstruktion och i dennas brukbarhet ligger uppfinningens största svårighet, vilken uppfinnaren också nu menar sig ha löst. Dessutom är det särskilda anordningar med släplinorna. En närmare beskrivning av alla dessa detaljer kan ännu icke offentliggöras, förr än patent är i ordning.

Redskapet är ännu icke approvat, men skall bli det inom

¹ Maskorna i armarna äro $\frac{1}{2} \times 1$ meter.

Red.

² Som ju ej har stöd av havsbotten.

Red.

³ Det är ju att märka, att farten, varmed trålen framdrages eller kanske 5 å 6 knop, gör, att armarna trots maskstorheten i viss mån komma att »stå som en vägg» i sjön.

Red.

⁴ D. v. s. utterbräde.

Red.

närmaste framtiden, så framt uppfinnaren kan få tillfälle därtill. Resultatet av försöken motses med stort intresse i fiskerikretsar. Om problemet nu visar sig ha erhållit en praktisk lösning, så kommer den nya trålen att få den största betydelse för all framtida fångst av stimpfisk, särskilt sill, skarp-sill och makrill. Redskapet är ett jämförelsevis billigt redskap i anskaffning och drift.»

LITTERATURMEDDELANDEN.

Fiskeribiologiska undersökningar i Östersjön och Bottniska viken. Meddelanden från Kungl. Lantbruksstyrelsen N:r 243 (N:r 2 år 1923).

K. A. ANDERSSON. *Inledning och allmän översikt* (14 sid.).

De följande undersökningarna ingå som ett led i av Kungl. Lantbruksstyrelsen verkställda praktisk-vetenskapliga, biologiska undersökningar i Östersjön och Bottniska viken och omfatta området fr. o. m. Midsjöbankarna upp till Kvarnen. De hava inriktats huvudsakligen på torsk, flundra, sandskädda och piggvar med hänsyn till möjligheten av ett mera utvecklat östersjöfiske.

D:r Andersson redogör för de hydrografiska förhållandena och vattnets salthalt, varom här blott påpekas såväl den lägre salthalten norrut och mot ytan som den i mellersta Östersjön i motsats mot i Ålands hav och Bottniska viken på större djup särdeles låga syrehalten. Vidare redogöres för förekomsten av några viktigare fiskar och djur, som utgöra deras föda, särskilt med hänsyn till förekomsten i de djupa syrefattiga vattenlagren. Egendomligt nog trives torsken där mycket bra; däremot synes strömmingen undvika dessa områden. Vidare omnämnas »praktiska resultat». Det påpekas goda ännu mindre utnyttjade fångstplatser för flundra dels omkring Gotland—Ölandstrakten — där redan nu på många håll ett ivrigt flundrefiske idkas — och dels längre norrut i trakten av Sandhamn och Nynäshamn (platserna *Stålbådan* utanför Sand-

hamn, *Grän* utanför Nynäshamn samt *Gumman* norr om Landsort omnämnas). Vidare nämnes om förekomsten av piggvar, vilken visserligen är småvuxen men dock »av god beskaffenhet», som nu icke tillgodogöres i mellersta Östersjön, men som borde kunna »giva ett värdefullt tillskott i fångsterna». Om torsken, som redan nu näst strömmingen är en av de viktigaste fiskarna, framhålles att den säkerligen skulle kunna utnyttjas fullständigare längre norrut såsom i Landsortsområdet och även i Ålandshav (Grisslehamn) och i Bottniska viken (Ulvöarna), på vilken senare plats torsk visserligen nu fångas med nät vintertid, men där det säkerligen också skulle kunna drivas ett lönande torskfiske med långrev vid andra årstider.

CHR. HESSLE. *Undersökningar rörande torsken (Gadus callarias L.) i mellersta Östersjön och Bottenhavet*. 56 sidor, 27 tabeller och 4 diagram samt en sammanfattning på engelska.

I stort sett är avhandlingens innehåll detsamma som i författarens föredrag med samma titel vid Svenska Fiskareförbundets årsmöte 1923 (varav återfinnes ett kort autoreferat i häft. 2 sid. 60—63 av tidskriften), ehuru vida utförligare än föredraget var och belyst av talrika tabeller m. m. Förf. redogör bl. a. för en märkning av torsk, 167 st., i juli 1921. Av dessa torskar hade, då arbetet trycktes, en del, 10 à 20 %, återfångats i närheten av utsläppningsplatsen. Sedermera hava, enligt muntligt meddelande av förf., ytterligare några återfångats på samma trakt, vilket ytterligare styrker förf:s uppgifter om att torsken i inre Östersjön är mycket stationär.

ARVID R. MOLANDER. *Undersökningar rörande flundran (Pleuronectes flesus L.) i mellersta Östersjön*. 24 sid., 5 fig. och 19 tabeller).

Materialet har skaffats från trakterna omkr. Gotland och Öland samt under åren 1919—1920. Förf. redogör för flundrans utbredning inom området på olika slags lokaler och djup samt under olika tider av året, dess storlek och vikt, vandringar och lek, dess årsklasser och tillväxt, även vad könen angår.

Förf. har funnit, att bestånden av flundror på olika om-

råden äro sinsemellan rätt olika i avseende å storlek, kvalitet m. m. Bäst blir hon på sten- och grusbotten, där tillgången på blåmusslor är störst; sämst är hon dessutom under lektiden (maj—juni). Rikligast förekommer hon på grundare vatten, 10—20 (0—40) meter, men går dock ned till 70 à 100 meter. Hon företager vandringar i horisontal led efter leken för att på grundare vatten få rikligare näring och på eftersommaren åter till djupare vatten. 5- och 6- och därnäst 7-åringarna äro i majoritet i fångsterna och äro dessas medelstorlek omkr. 21—25 cm.

ARVID R. MOLANDER. *Undersökningar rörande piggvarven (Rhombus maximus L.) i mellersta Östersjön*. 12 sid., 1 fig. 11 tabeller.

Undersökningsområdet har varit området omkring Gotland och Öland. Piggvarven, eller som den ofta kallas piggvaren, förekommer på området vanligen på sten- och bergbotten på 0—10 meters djup, väl aldrig på djup över 40 meter, och ej så talrikt som flundran, men dock ej i alltför obetydlig mängd. Medelstorleken har förf. funnit t. ex. vid fångster vid Gotlands ostkust juni—juli 1920 för hannar 22,1 cm. och för honor 28,9 cm., vid andra tillfällen c:a 22 à 23 cm.

Förf. behandlar fiskens förekomst i avseende å lokaler, djup, tider m. m., talrikhet, storlek, tillväxt, köns förekomst under olika förhållanden, åldersklasser m. m.

Leken försiggår i maj—juni (juli) på 10—20 och 20—30 meters djup; hannarna börja och fortsätta även efter honorna, som för övrigt äro färre ($\frac{1}{10}$) och större än hannarna.

CHR. HESSLE. *Undersökningar rörande sandskäddan (Pleuronectes limanda L.) i mellersta Östersjön*. 14 sid., 9 tabeller och en sammanfattning på engelska.

Förf. visar att denna flundrefisk, som i Skåne betraktas som mindervärdig, har gott anseende på Gotland och ävenledes där är av vida bättre kvalitet. Detta anser förf. bero på dels att honorna, som hos denna liksom hos flertalet flundrefiskar äro storvuxnare än hannarna, äro relativt talrikare än söderut.

dels på att livsbetingelserna äro bättre under tillväxttiden såväl genom att skäddorna ej äro så talrika som i södra Östersjön som genom att det viktiga näringsdjuret, *Idothea entomon* tillkommer omkring Gotland. Att sandskäddan ej är så talrik, skulle sannolikt bero på, att de hydrografiska förhållandena (vattnets lägre salthalt) ej äro så gynnsamma för romutvecklingen. Att sandskäddan på området är en kallvattensfisk, som därför förefaller vara bunden till djupt vatten, påpekas också.

ORVAR NYBELIN. *Undersökningar rörande pelagiska fisk-
ägg och fisklarver i mellersta Östersjön*. 18 sid., 1 karta och 2 tabeller.

Materialet till undersökningarna härrör huvudsakligen från farvattnen omkring Öland och Gotland och är insamlat under åren 1919—1920 samt rör *Gobius*, *Cyclogaster*, *Pleuronectes limanda*, *Pl. flesus*, *Ammodytes*, *Nerophis ophidion*, *Clupea harengus*, *Cl. sprattus* samt några andra. Huvudvikten ligger på flundrearterna och skarpsillen.

CHR. HESSLE. *Undersökningar rörande botten och bottenfaunan i farvattnen vid Gotland och Öland*. 14 sid. med karta och översiktstabeller över boniteringar.

Förf. har med Petersens bottenhuggare utfört boniteringar å 22 stationer omkr. Gotland samt å 2 vid Öland. Då botten på grundare platser på stora områden oftast är för stenig för att kunna boniteras med detta redskap, gälla hans resultat endast den mjukare botten och medgiva, enligt hans eget påpekande, på grund av väl knappt material, ej ens för denna en fullt exakt uppfattning. För en allmän föreställning om bottenfaunans rikedom och sammansättning på denna lösare botten synas de dock vara tillräckliga.

De viktigaste djurformerna på den lösa botten äro *Macoma*, *Idothea entomon* och *Pontoporeia affinis*, dessutom förekomma i nämnvärd mängd *Pontoporeia femorata*, *Mysis*-arter, *Pygospio elegans*, *Cardium edule*, *Mya arenaria* *Hydrobia*-arter, *Corophium longicornis*, *Chironomid*-larver, *Gammarus locusta*, *Nereis diversicolor*, *Castalia punctata* m. fl. Totala rå-

vikten pr m² är störst på de grundare stationerna, medelvikten 23,18 gr. (då stationen Färösund med 61,25 gr. pr m² medräknas, annars 13,66 gr.); på mellandjupen var råvikten 7,93 gr. och på de djupa stationerna 9,57 gr.

Då *Mytilus* (blåmusslan) i huvudsak förekommer endast på hård botten, så har denna särskilt för flundran så ytterst viktiga form i regel ej kunnat medräknas. Vid Färösund ingår den dock med det goda talet 3,2 (*Macoma* därstädes med 5,53).

T. E.

KARL HEINTZ. *Der Angelsport im Süßwasser* anmäldes i häft. 3 1923, sid. 86. Enligt förlagets uppgift angavs priset vara kr. 5:25 för bundet exemplar. Detta pris står icke längre, utan var nyligen — $\frac{2}{1}$ 1924 — kr. 7:65 + kr. 1:35 för porto m. m. = kr. 9:—.

SMÄRRE MEDDELANDEN.

Inskränkningar i fiskeristatistiken. Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att årliga premiäruppgifter för landets fiske insamlas endast för havs- och laxfisket samt för fisket i Vätern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. Däremot anser styrelsen, att för sötvattensfisket i övrigt insamlingen av dessa uppgifter bör ske blott vart tionde år. Statistiska centralbyrån instämmer i vad lantbruksstyrelsen anför beträffande saltsjöfisket. Därest en minskning av statistikens omfattning beträffande sötvattensfisket är av finansiella skäl oundgängligen nödvändig, torde den för de närmaste åren kunna med jämförelsevis ringa olägenhet undvaras.

I statsverkspropositionen i år har all sötvattensstatistik indragits, så att blott saltvattensstatistiken skulle kvarstå.¹

Det är dock skada, att fiskeristatistiken för de största sjöarna upphör. Framför allt hade statistiken över sötvattenslaxfisket, i synnerhet vad fasta laxfisken och för övrigt även fasta

¹ Beslut härom nu fattat, se »Författningar».

ålfisken angår, vilka kunna ha sin särskilda betydelse, gärna fått fortgå, så mycket mer som insamlingen av primäruppgifterna för dessa fisken ju blir relativt billig, då den i de flesta fall kan anskaffas utan personliga besök hos fångstmännen. Vid de fasta lax- och ålfiskena torde i regel bokföring i någon form finnas.

Statsbidrag till fiskeriförsäkringsbolag. Kungl. Maj:t har den 30 november 1923 medgivit Gotlands läns fiskeriförsäkringsbolag ett understöd av fyrahundra kr. för vart och ett av åren 1923 och 1924 att av länsstyrelsen på rekvisition utbetalas under villkor, att för varje utbetalning styrkes, att bolagets verksamhet fortfar, och att det sammanlagda försäkringsvärdet uppgår till minst 30,000 kr., samt med skyldighet för bolaget att årligen före den 1 juni 1924 respektive 1925 till lantbruksstyrelsen inkomma med styrkta avskrifter av ej mindre de i 29 § av den för bolaget fastställda bolagsordningen omförmälda berättelser¹ för år 1923 respektive 1924, än även av det vid vederbörande års ordinarie bolagsstämma förda protokoll.

Nedsättning i järnvägsfrakterna för färsk fisk har försöksvis tillämpats i Danmark under de 7 sista månaderna 1923 och har denna varit 30 %. Nedsättningen fortsattes emellertid icke, emedan man funnit, att den ej tillfyllest verkat efter de antagna förutsättningarna och framför allt ej i tillräcklig grad kommit fiskarna till godo, varken i avseende å erhållande av högre priser på fisken eller i åstadkommande av större avsättning för densamma.

(*Dansk Fiskeritidende 12 dec. 1923.*)

Försändning av levande ål. Den stora fiskhandelsfirman E. L. Salomonsen & C:o i London, 6 & 7 Cross Lane, London E. C., skriver bl. a. i sina marknadsnotiser den 20 nov. 1923: »Packa under alla förhållanden icke ål i alldeles nya lädor,

¹ Dessa berättelser äro: Styrelsens förvaltningsberättelse och revisionsberättelsen.

utan att de först hava legat länge i blöt, i annat fall dö ålarna, även om de äro fullt friska och levande, då de packas.»

Då firman har stor erfarenhet i fiskhandel, torde varningen vara välgrundad. Det är ju möjligt, att ålen ej tål de ämnen, som under resan hinna lakas ur det färska lårträet.

Ifrågasatt ändring av 17 § i Lag om rätt till fiske.

I underdånig skrivelse den 5 mars 1924 hemställer Kungl. Lantbruksstyrelsen att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärd för ändring av ovanstående paragraf till följande lydelse:

»Finnes uppenbart, att led eller ådra, varom i 14 eller 15 § (Lag om rätt till fiske) förmäles, blivit medelst fiskeredskap olagligen stängd, och följer ej rättelse genast, efter det tillsägelse skett, äge utmätningsmannen i orten eller av Konungens befallningshavande förordnad tillsyningsman över fiske att, sedan han med ojävigt vittne hållit syn å stället, vidtaga erforderlig rättelse på den tredskandes bekostnad.»

Ändringen skulle sålunda innebära, att dels ingen som helst ansökan, vare sig av »den som men lider» eller av annan, behöves för att få saken rättad, och dels att utom utmätningsmannen i orten även av K. Bef. de förordnad fiskeritillsyningsman kan ingripa och få bort olagligen utsatt stängande fiskeredskap.

Som det gäller en lagändring, måste det bliva en riksdagsfråga, och utgången är sålunda rätt oviss, fränsett att ärendet måste taga en rätt avsevärd tid.

Föreningen Sveriges Fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän hade årsmöte i Stockholm den 17 mars under lantbruksveckan. Efter behandling av enskilda föreningsangelägenheter hölls föredrag av fiskerikonstulenten C. H. SCHAGER: »Vad bör göras för att upphjälpa det svenska insjöfisket?» samt av fiskeriinstruktören HJALMAR KARTMAN: »I kungsådrefrågan». Efter båda föredragen, till vilka även icke föreningsmedlemmar hade tillträde, förekom diskussion.

FÖRFATTNINGAR RÖRANDE FISKE.

Kung. ang. upphävande för viss tid av det i kung. den 9 dec. 1910 meddelade förbud mot utförsel till utrikes ort av färsk sill i kärl av viss beskaffenhet;

av den 7 februari 1924.

(Se Sv. Författningssamling n:r 9, 1924.)

Sagda kungörelse av den 9 dec. 1910¹, enligt vilken utförsel till utrikes ort av sill i kärl av viss beskaffenhet är förbjuden, är upphävd till och med den 28 februari 1925.²

Kungörelse om ändrad lydelse av mom. 1:o i kungörelsen den 10 december 1920³ ang. statsbidrag till vissa åtgärder för fiskerinäringens befrämjande;

av den 7 mars 1924.

(Se Sv. Författningssamling n:r 38, 1924.)

Momentets första stycke — det andra har ej ändrats — har fått följande lydelse:

»Av förevarande anslag må årligen dels 65,500 kr. tilldelas hushållningssällskap eller landsting såsom bidrag till fiskeriadministrationen och fiskets befrämjande i de särskilda orterna, därav 2,500 kr. må användas till studieresor för fiskare, fiskeriarbetare och länsfiskeritjänstemän och 1,000 kr. till premiering av välskötta damm-hushållningar och insjöfiskeri på sötvattensfiskets område samt av fiskberedning på saltsjöfiskets område, dels ock 13,000 kr. tilldelas hushållningssällskap, landsting eller andra ortskorporationer såsom bidrag till insamlande beträffande saltsjöfisket av primäruppgifter för fiskeristatistik.»

Ändringarna gälla sålunda dels nedsättningar i alla angivna summor dels att bidrag för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik endast lämnas »beträffande saltsjöfisket».

¹ Se denna tidskrift årg. 1911, häft. 2, sid. 63.

² Återigen, sista gången se denna tidskrift 1922, häft. 4 1922.

³ Denna tidskrift 1921, häft. 1, sid. 27, och med ändringar av den 8 juni 1923 i häft. 5 1923, sid. 158.

Fiskredskap

Fisknät, Hängmattor, Bamburör, Gummistöular

LEIDESDORFFSKA FISKREDSKAPSFABRIKEN

STORKYRKOBRINKEN 6 STOCKHOLM

ÄLDSTA FISKREDSKAPSFABRIK I SVERIGE

H. M. Konungens & H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör

Priskurant sändes gratis

Lundgrens Fiskredskapsfabrik

Kungl. Hovleverantör

• STOCKHOLM •

12 Storkyrkoströmen 12

Telefoner: 2122, Norr 1022

rekommenderar sitt sorterade lager av

Verkligt prima fiskredskap

till moderata priser.

Hängmattor

starka och välgjorda, såväl knutna som av väv, till billigaste priser.

OBS! Priskurant gratis på begäran.

OBS! Tillerkänd Silvermedalj i Stockholm 1897. Guldmedalj i Bergen 1898. Första priset, stora silvermedaljen i Gefle 1901. Guldmedalj vid 100 års Utställningen i Karlstad 1903. Silvermedalj i Norrköping 1906. Silvermedalj i Örebro 1911. Silvermedalj i Köpenhamn 1912. Silvermedalj i Vaxholm 1912.

Svensk Fiskeritidskrift

utkommer med sin trettiondetredje årgång 1924 till samma omfång som förut, fördelat på sex häften och till prenumerationspris av **fyra kronor 50 öre**, för utlandet **fem kronor 50 öre**. Medlemmar av Sv. Fiskeriförbundet erhålla tidskriften gratis som hittills. Årsavgiften i Förbundet är år 1924 **kr. 4:—**.

Annonspris: $\frac{1}{8}$ sida kr. 5:—; $\frac{1}{4}$ sida kr. 9:—; $\frac{1}{2}$ sida kr. 17:—; $\frac{3}{4}$ sida kr. 23:—; 1 sida kr. 30:—. Rabatt vid stående annonser.

Redaktionens adress är **Södertelge**.

I frågor rörande tidskriftens distribution torde man hänvända sig till **Almqvist & Wiksells Boktryckeri-A.-B., Uppsala**.

Andra häftets innehåll:

	Sid.		Sid.
Svenska Fiskeriförbundet:			
Årsmötet den 18 mars 1924	33	Viken. Av <i>K. A. Andersson, Chr. Hessle, A. R. Molander och O. Nybelin</i>	57
Bil. A. Organisationen av den med »Fiskeavgifter» bekostade undersöknings- och fiskodlingsverksamheten. Föredrag av byråchefen dr. <i>Osc. Nordqvist</i>	42	<i>Karl Heintz</i> . Der Angelsport im Süswasser (prisuppgift)	60
Bil. B. Parasitmaskarnas roll vid fiskodling och fiskutplantering. Föredrag av fiskeristipendiaten dr. <i>O. Nybelin</i> Referat	50	Smärre meddelanden:	
Bil. C. Redogörelse för »Förslag rörande tillgodogörande av Kronans fiskevatten» avgivet av tillkallade sakkunnige. Föredrag av fiskeriintendenten dr. <i>N. Rosén</i> . Referat	51	Insränkningar i fiskeristatistiken	61
		Statsbidrag till fiskeriförsäkringsbolag	61
		Nedsättning i järnvägsfrakterna	62
		Försändning av levande ål	62
		Ifrågasatt ändring av § 17 Lag om rätt till fiske	63
		Föreningen Sveriges Fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän	63
		Författningar rörande fiske:	
Uppsatser:		Kung. ang. uppläsv. för viss tid av förbud mot utförelse av fårs sill i kärll av viss beskaffenhet	64
Värlekande fiskars lekplatser i sjöar med hastigt växlande vattenstånd. Av <i>Carl Wanner</i>	53	Kung. om ändrad lydelse av mom. 1 i Kung. den 10. 12. 1920 ang. statsbidrag till vissa åtgärder för fiskerinäringens befrämjande.	64
Laurins sillträl	54		
Litteraturmeddelanden:			
Fiskeribiologiska undersökningar i Östersjön och Bottniska			